Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 9ης Ιουλίου 2020*

«Προδικαστική παραπομπή – Τελωνειακή ένωση – Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας – Άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ' – Κανονισμός (ΕΟΚ) 2454/93 – Άρθρο 157, παράγραφος 2, άρθρο 158, παράγραφος 3, και άρθρο 160 – Καθορισμός της δασμολογητέας αξίας – Προσαρμογή – Royalties σχετικά με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα – Royalties που συνιστούν "όρο για την πώληση" των υπό εκτίμηση εμπορευμάτων – Royalties που καταβάλλονται από τον αγοραστή στη μητρική του εταιρία ως αντιπαροχή για την παροχή της απαραίτητης τεχνογνωσίας με σκοπό την κατασκευή τελικών προϊόντων – Εμπορεύματα που αγοράζονται από τρίτους και αποτελούν κατασκευαστικά στοιχεία τα οποία πρέπει να ενσωματωθούν στα καλυπτόμενα από άδεια προϊόντα»

Στην υπόθεση C-76/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Βουλγαρία) με απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 31 Ιανουαρίου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya «Mitnitsi», πρώην Nachalnik na Mitnitsa Aerogara Sofia,

κατά

«Curtis Balkan» EOOD,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. G. Xuereb, πρόεδρο τμήματος, T. von Danwitz και A. Kumin (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Pikamäe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya «Mitnitsi», πρώην Nachalnik na Mitnitsa Aerogara Sofia, εκπροσωπούμενος από τον M. Metodiev,

– η Βουλγαρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις E. Petranova και L. Zaharieva,

* Γλώσσα διαδικασίας: η βουλγαρική.

– η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον S. Jiménez García και την M. J. García-Valdecasas Dorrego,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις M. Kocjan, Y. Marinova και F. Clotuche-Duvieusart,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 157, παράγραφος 2, του άρθρου 158, παράγραφος 3, και του άρθρου 160 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1993, L 253, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya «Mitnitsi» (διευθυντή της τοπικής διευθύνσεως της νοτιοδυτικής Υπηρεσίας Τελωνείων, Βουλγαρία), πρώην Nachalnik na Mitnitsa Aerogara Sofia (διευθυντή του τελωνείου του αερολιμένα της Σόφιας, Βουλγαρία), και της «Curtis Balkan» EOOD, με αντικείμενο τον συνυπολογισμό των royalties που κατέβαλε η εταιρία αυτή στη μητρική της εταιρία τελών στο πλαίσιο του καθορισμού της δασμολογητέας αξίας των εισαγόμενων εμπορευμάτων που προήλθαν από τρίτους προμηθευτές.

Το νομικό πλαίσιο

Ο τελωνειακός κώδικας

3 Το άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1992, L 302, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας), προβλέπει τα εξής:

«Η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων είναι η συναλλακτική αξία, δηλαδή η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εμπορεύματα τιμή, όταν πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, ενδεχομένως κατόπιν προσαρμογής που πραγματοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33 […].

[…]»

4 Το άρθρο 32 του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«1. Για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας κατ' εφαρμογή του άρθρου 29, στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εισαγόμενα εμπορεύματα τιμή προστίθενται:

[…]

γ) πάσης φύσεως δικαιώματα από παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης σχετικά με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα τα οποία, κατά τους όρους της πώλησης των υπό εκτίμηση εμπορευμάτων, υποχρεούται να καταβάλει ο αγοραστής, είτε άμεσα είτε έμμεσα, στο μέτρο που τα δικαιώματα αυτά δεν έχουν περιληφθεί στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή·

[…]

2. Κάθε στοιχείο που προστίθεται κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή βασίζεται αποκλειστικά σε αντικειμενικά δεδομένα που είναι δυνατό να αποτιμηθούν.

3. Για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας, ουδέν στοιχείο προστίθεται στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή, με εξαίρεση τα στοιχεία που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

[…]»

Ο κανονισμός 2454/93

5 Κατά το άρθρο 143, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού 2454/93, πρόσωπα θεωρούνται ως συνδεόμενα αν το ένα από αυτά ελέγχει το άλλο άμεσα ή έμμεσα.

6 Το άρθρο 157 του κανονισμού αυτού ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Για τους σκοπούς του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κώδικα, νοούνται ως royalties και δικαιώματα αδείας, ιδίως, η πληρωμή για τη χρήση δικαιωμάτων σχετικών με:

– την κατασκευή των εισαγόμενων εμπορευμάτων (ιδίως διπλώματα ευρεσιτεχνίας, σχέδια-πρότυπα και τεχνογνωσία στον κατασκευαστικό τομέα),

ή

– την πώληση για την εξαγωγή των εισαγόμενων εμπορευμάτων (ιδίως εμπορικά σήματα, κατατεθέντα πρότυπα),

ή

– τη χρησιμοποίηση ή μεταπώληση των εισαγόμενων εμπορευμάτων (ιδίως συγγραφικά δικαιώματα, διαδικασίες κατασκευής που είναι αναπόσπαστα ενσωματωμένες στα εισαγόμενα εμπορεύματα).

2. Ανεξάρτητα από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 32 παράγραφος 5 του κώδικα, όταν η δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων εμπορευμάτων καθορίζεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 29 του κώδικα, royalties ή δικαιώματα αδείας προστίθενται στην τιμή που πληρώνεται ή πρέπει να πληρωθεί μόνο όταν η πληρωμή αυτή:

– έχει σχέση με τα εμπορεύματα των οποίων εκτιμάται η αξία,

και

– αποτελεί όρο για την πώληση των εμπορευμάτων αυτών.»

7 Κατά το άρθρο 158 του εν λόγω κανονισμού:

«1. Όταν τα εισαγόμενα εμπορεύματα αποτελούν ένα μόνο συστατικό ή μέρος εμπορευμάτων που κατασκευάζονται στην Κοινότητα, προσαρμογή της πράγματι πληρωθείσας ή πληρωτέας τιμής για τα εισαγόμενα εμπορεύματα μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο όταν τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας έχουν σχέση με τα εμπορεύματα αυτά.

[…]

3. Αν τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας αφορούν εν μέρει τα εισαγόμενα προϊόντα και εν μέρει άλλα συστατικά ή μέρη που προστίθενται στα προϊόντα μετά την εισαγωγή τους, ή σε δραστηριότητες ή υπηρεσίες μετά την εισαγωγή, δεν γίνεται κατάλληλη κατανομή παρά μόνο με βάση αντικειμενικά και μετρήσιμα στοιχεία, σύμφωνα με την ερμηνευτική σημείωση που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 23 και αναφέρεται στο άρθρο 32 παράγραφος 2 του κώδικα.»

8 Το άρθρο 160 του κανονισμού 2454/93 ορίζει:

«Όταν ο αγοραστής καταβάλλει royalties ή δικαιώματα αδείας σε τρίτον, οι όροι που προβλέπονται στο άρθρο 157 παράγραφος 2 θεωρούνται ότι πληρούνται μόνο όταν ο πωλητής ή πρόσωπο σχετιζόμενο με αυτόν απαιτεί από τον αγοραστή να προβεί στην καταβολή αυτή.»

9 Το άρθρο 161 του κανονισμού αυτού ορίζει τα ακόλουθα:

«Όταν ο τρόπος υπολογισμού του ποσού royalty ή δικαιώματος αδείας αναφέρεται στην τιμή των εισαγόμενων εμπορευμάτων, θεωρείται, εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο, ότι η καταβολή του εν λόγω royalty ή δικαιώματος αδείας έχει σχέση με τα εμπορεύματα των οποίων εκτιμάται η αξία.

Όμως, όταν το ποσό royalty ή δικαιώματος αδείας υπολογίζεται ανεξάρτητα από την τιμή των εισαγόμενων εμπορευμάτων, η καταβολή του εν λόγω royalty ή δικαιώματος αδείας μπορεί να έχει σχέση με τα εμπορεύματα των οποίων εκτιμάται η αξία.»

10 Η ερμηνευτική σημείωση σχετικά με τη δασμολογητέα αξία, που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 23 του κανονισμού 2454/93, προβλέπει, όσον αφορά το άρθρο 32, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, τα εξής:

«Όταν δεν υφίστανται δεδομένα αντικειμενικά και δυνάμενα ν' αποτιμηθούν όσον αφορά τα στοιχεία τα οποία πρέπει να προστεθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, η συναλλακτική αξία δεν είναι δυνατό να καθορισθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 29. Τούτο δύναται να συμβεί, παραδείγματος χάρη, στην ακόλουθη περίπτωση: καταβάλλεται royalty βάσει της τιμής πώλησης ενός λίτρου δεδομένου προϊόντος στη χώρα εισαγωγής, το οποίο εισήχθη σε χιλιόγραμμα και μεταποιήθηκε σε διάλυμα μετά την εισαγωγή. Εάν το royalty βασίζεται εν μέρει επί των εισαγομένων εμπορευμάτων και εν μέρει επί άλλων στοιχείων που δεν έχουν καμία σχέση με τα εμπορεύματα αυτά (παραδείγματος χάρη, όταν τα εισαγόμενα εμπορεύματα αναμειγνύονται με συστατικά εθνικής καταγωγής και δεν είναι πια δυνατό ν' αναγνωρισθεί χωριστά η ταυτότητα του καθενός ή όταν το royalty δεν είναι δυνατό να διαχωρισθεί από ειδικούς οικονομικούς διακανονισμούς μεταξύ του αγοραστού και του πωλητού), δεν θα πρέπει να προστεθεί στοιχείο αντίστοιχο προς το royalty αυτό. Εντούτοις εάν το ποσό του royalty βασίζεται μόνο επί των εισαγομένων εμπορευμάτων και μπορεί να αποτιμηθεί ευχερώς, δύναται να προστεθεί ένα στοιχείο στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή.»

11 Η εν λόγω ερμηνευτική σημείωση ορίζει, όσον αφορά το άρθρο 143, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού 2454/93:

«Ένα πρόσωπο θεωρείται ότι ελέγχει ένα άλλο όταν είναι, de jure ή de facto, σε θέση να ασκεί επί του άλλου τούτου προσώπου εξουσία καταναγκασμού ή κατευθύνσεως.»

Τα σχόλια της επιτροπής τελωνειακού κώδικα

12 Κατά το σχόλιο αριθ. 3 (τμήμα δασμολογητέας αξίας) για τις επιπτώσεις των royalties και των δικαιωμάτων αδείας (πάσης φύσεως δικαιωμάτων από παραχώρηση αδείας εκμετάλλευσης) στη δασμολογητέα αξία, το οποίο επεξεργάστηκε η επιτροπή τελωνειακού κώδικα του άρθρου 247α του κώδικα αυτού (στο εξής: επιτροπή τελωνειακού κώδικα), έχει ως εξής:

«[…]

8. Η ανάγκη εξέτασης των επιπτώσεων των royalties και των δικαιωμάτων αδείας στη δασμολογητέα αξία είναι σαφής σε περίπτωση που τα εισαγόμενα αγαθά αποτελούν τα ίδια το αντικείμενο της συμφωνίας για χορήγηση άδειας (δηλαδή είναι τα προϊόντα που αποτελούν το αντικείμενο της άδειας). Είναι όμως επίσης αναγκαία, όταν τα εισαγόμενα εμπορεύματα αποτελούν συστατικά ή στοιχεία του προϊόντος που αποτελεί το αντικείμενο της άδειας ή όταν τα ίδια τα εισαγόμενα εμπορεύματα (π.χ. εξειδικευμένος μηχανικός εξοπλισμός παραγωγής ή βιομηχανική εγκατάσταση) παράγουν ή κατασκευάζουν προϊόντα που αποτελούν το αντικείμενο της άδειας.

9. Η “τεχνογνωσία” που παρέχεται βάσει συμφωνίας για τη χορήγηση άδειας περιλαμβάνει συχνά την παροχή σχεδίων, μεθόδων, τύπων και βασικών οδηγιών όσον αφορά τη χρήση του προϊόντος που αποτελεί το αντικείμενο άδειας. Σε περιπτώσεις που τέτοια τεχνογνωσία εφαρμόζεται στα εισαγόμενα εμπορεύματα, κάθε πληρωμή royalties ή δικαιωμάτων αδείας πρέπει συνεπώς να θεωρείται ότι συμπεριλαμβάνεται στη δασμολογητέα αξία. Ορισμένες συμφωνίες για τη χορήγηση άδειας όμως (για παράδειγμα στον τομέα της “παραχώρησης δικαιώματος”) περιλαμβάνουν την παροχή υπηρεσιών, όπως την κατάρτιση του προσωπικού του δικαιούχου της άδειας όσον αφορά την κατασκευή του προϊόντος που αποτελεί το αντικείμενο άδειας ή τη χρήση μηχανικού εξοπλισμού/εγκατάστασης. Μπορεί, επίσης, να περιλαμβάνεται τεχνική βοήθεια στους τομείς της διαχείρισης, διοίκησης, εμπορίας, λογιστικής κλπ. Σε τέτοιες περιπτώσεις η καταβολή των royalties ή των δικαιωμάτων αδείας για τις συγκεκριμένες υπηρεσίες δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στη δασμολογητέα αξία.

[…]

Royalties και δικαιώματα αδείας σχετικά με τα προς εκτίμηση εμπορεύματα

11. Όσον αφορά το κατά πόσον τα royalties σχετίζονται με τα προς εκτίμηση εμπορεύματα, το βασικό ζήτημα δεν είναι ο τρόπος υπολογισμού των royalties αλλά ο λόγος για τον οποίον καταβάλλονται, δηλαδή τι πραγματικά λαμβάνει ο δικαιούχος της άδειας ως αντιπαροχή για το καταβληθέν ποσό […]. Στην περίπτωση, συνεπώς, ενός εισαγόμενου στοιχείου ή συστατικού του προϊόντος που αποτελεί το αντικείμενο της άδειας ή, στην περίπτωση εισαγόμενου μηχανικού εξοπλισμού ή εγκατάστασης παραγωγής, η πληρωμή των royalties που βασίζεται στη ρευστοποίηση κατά την πώληση του προϊόντος αυτού μπορεί να σχετίζεται πλήρως, εν μέρει ή καθόλου με τα εισαγόμενα εμπορεύματα.*Η πληρωμή των royalties και των δικαιωμάτων αδείας ως προϋπόθεση πώλησης των προς εκτίμηση εμπορευμάτων*

12. Το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί στο πλαίσιο αυτό είναι κατά πόσον ο πωλητής θα είναι διατεθειμένος να πωλεί τα εμπορεύματα χωρίς την πληρωμή των royalties ή των δικαιωμάτων αδείας. Ο όρος μπορεί να είναι ρητός ή σιωπηρός. Στις περισσότερες περιπτώσεις θα προσδιορίζεται στη συμφωνία για τη χορήγηση άδειας κατά πόσον η πώληση των εισαγόμενων εμπορευμάτων εξαρτάται από την πληρωμή royalties ή δικαιωμάτων αδείας. Η εν λόγω αναφορά δεν είναι ωστόσο ουσιώδης.

13. Όταν τα εμπορεύματα αγοράζονται από ένα πρόσωπο και καταβάλλονται royalties ή δικαιώματα αδείας σε άλλο πρόσωπο, η καταβολή του ποσού μπορεί ωστόσο να θεωρηθεί ως προϋπόθεση πώλησης των εμπορευμάτων υπό ορισμένους όρους (βλ. άρθρο 160 [του κανονισμού 2454/93]). […]»

13 Το σχόλιο αριθ. 11 (τομέας δασμολογητέας αξίας) για την εφαρμογή του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του τελωνειακού κώδικα σχετικά με την καταβολή royalties και δικαιωμάτων αδείας σε τρίτον σύμφωνα με το άρθρο 160 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2454/93, το οποίο συνέταξε η επιτροπή τελωνειακού κώδικα, έχει ως εξής:

«[…]

Ακόμη και αν η ίδια η σύμβαση πώλησης μεταξύ αγοραστή και πωλητή δεν απαιτεί ρητώς από τον αγοραστή να προβεί στην πληρωμή των royalties, η πληρωμή μπορεί να αποτελεί έμμεσο όρο της πώλησης, εάν δεν είναι δυνατό για τον αγοραστή να αγοράσει τα εμπορεύματα από τον πωλητή και ο πωλητής δεν είναι διατεθειμένος να πωλήσει τα εμπορεύματα στον αγοραστή εφόσον ο τελευταίος δεν έχει καταβάλει τα royalties στον κάτοχο της αδείας.

[…]

Στο πλαίσιο του άρθρου 160 [του κανονισμού 2454/93], στην περίπτωση κατά την οποία τα royalties καταβάλλονται σε τρίτον, ο οποίος ασκεί άμεσο ή έμμεσο έλεγχο επί του κατασκευαστή (και μπορεί, επομένως, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι τα πρόσωπα συνδέονται κατά την έννοια του άρθρου 143 [του κανονισμού αυτού]), τότε οι εν λόγω πληρωμές θεωρούνται ως όρος της πώλησης. Σύμφωνα με το παράρτημα 23 [του εν λόγω κανονισμού] […],“ένα πρόσωπο θεωρείται ότι ελέγχει ένα άλλο όταν είναι, de jure ή de facto, σε θέση να ασκεί επί του άλλου προσώπου εξουσία καταναγκασμού ή κατεύθυνσης”.

Τα ακόλουθα στοιχεία πρέπει να αναλυθούν προκειμένου να καθοριστεί αν ασκείται έλεγχος:

– ο χορηγός της άδειας επιλέγει τον κατασκευαστή και τον επιβάλλει στον αγοραστή·

– υφίσταται απευθείας σύμβαση κατασκευής μεταξύ του χορηγού της άδειας και του πωλητή·

– ο χορηγός της άδειας ασκεί πραγματικό έλεγχο, άμεσο ή έμμεσο, επί της παραγωγής (όσον αφορά τα κέντρα παραγωγής ή/και τις μεθόδους παραγωγής)·

– ο χορηγός της άδειας ασκεί πραγματικό έλεγχο, άμεσο ή έμμεσο, επί της υλικοτεχνικής υποστήριξης και της αποστολής των εμπορευμάτων στον αγοραστή

– ο χορηγός της άδειας ορίζει τα άτομα στα οποία ο κατασκευαστής μπορεί να πωλεί τα προϊόντα του ή επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά τους πιθανούς αγοραστές·

– ο χορηγός άδειας καθορίζει τους όρους όσον αφορά τις τιμές στις οποίες ο κατασκευαστής/πωλητής πρέπει να πωλεί τα εμπορεύματά του ή την τιμή στην οποία ο εισαγωγέας/αγοραστής πρέπει να μεταπωλεί τα εμπορεύματα·

– ο χορηγός της άδειας έχει το δικαίωμα να εξετάζει τα λογιστικά βιβλία του κατασκευαστή ή του αγοραστή·

– ο χορηγός της άδειας καθορίζει τις μεθόδους παραγωγής που πρέπει να χρησιμοποιηθούν/παρέχει σχέδια κ.λπ.·

– ο χορηγός της άδειας επιλέγει/περιορίζει τους προμηθευτές των πρώτων υλών·

– ο χορηγός της άδειας περιορίζει τις ποσότητες που μπορεί να παράγει ο κατασκευαστής·

– ο χορηγός της άδειας δεν επιτρέπει στον αγοραστή να αγοράζει απευθείας από τον κατασκευαστή, αλλά από το πρόσωπο στο οποίο ανήκει το εμπορικό σήμα (χορηγό της άδειας), το οποίο θα μπορούσε να ενεργεί επίσης ως αντιπρόσωπος του εισαγωγέα·

– ο κατασκευαστής δεν μπορεί να παράγει ανταγωνιστικά εμπορεύματα (μη καλυπτόμενα από άδεια) χωρίς τη συγκατάθεση του χορηγού της άδειας·

– τα παραγόμενα εμπορεύματα αφορούν, ειδικά, τον χορηγό της άδειας (δηλ. όσον αφορά τη σύλληψη/το σχεδιασμό τους και το εμπορικό σήμα)·

– τα χαρακτηριστικά των εμπορευμάτων και η χρησιμοποιηθείσα τεχνολογία καθορίζονται από τον χορηγό της άδειας.

Ο συνδυασμός τέτοιων παραμέτρων, που υπερβαίνει τους απλούς ελέγχους ποιότητας που ασκούνται από τον χορηγό της άδειας, αποδεικνύει ότι υπάρχει σχέση κατά την έννοια του άρθρου 143 παράγραφος 1 στοιχείο ε [του κανονισμού 2454/93] και ότι, επομένως, η καταβολή των royalties αποτελεί όρο της πώλησης σύμφωνα με το άρθρο 160 [του κανονισμού αυτού].»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

14 Η Curtis Balkan, εταιρία με έδρα τη Βουλγαρία, ανήκει εξ ολοκλήρου στην Curtis Instruments Inc., εταιρία εγκατεστημένη στις Ηνωμένες Πολιτείες (στο εξής: Curtis USA). Οι νομικές σχέσεις μεταξύ των εταιριών αυτών διέπονται, μεταξύ άλλων, από δύο συμβάσεις, εκ των οποίων η πρώτη συνήφθη την 1η Φεβρουαρίου 1996 και αφορά το δικαίωμα χρήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ενώ η δεύτερη συνήφθη στις 26 Νοεμβρίου 2002 και αφορά την παροχή υπηρεσιών διαχειρίσεως.

15 Δυνάμει της συμβάσεως για τη χρήση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, η Curtis USA παραχωρεί, έναντι πάγιου τιμήματος, στην Curtis Balkan σετ κατασκευαστικών στοιχείων για την κατασκευή δεικτών αποθέματος καυσίμων, καθώς και σετ κατασκευαστικών στοιχείων για την κατασκευή ρυθμιστών ταχυτήτων υψηλής συχνότητας, βασιζόμενα στη δική της τεχνολογία, η οποία έχει κατοχυρωθεί με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Η Curtis Balkan έχει το δικαίωμα να κατασκευάζει, χρησιμοποιώντας τα κατασκευαστικά αυτά στοιχεία, και να εμπορεύεται ρυθμιστές ταχύτητας για κινητήρες και εξαρτήματα ηλεκτρικών οχημάτων, προϊόντα για τα οποία καταβάλλει αμοιβή για το δικαίωμα χρήσεως του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Η αμοιβή αυτή καταβάλλεται κάθε τρίμηνο, βάσει των δηλωθεισών τριμηνιαίων πωλήσεων προϊόντων. Δυνάμει τροποποιητικής συμβάσεως, που υπογράφηκε την 1η Σεπτεμβρίου 2010, η Curtis USA εισπράττει royalties ύψους 10 % επί της καθαρής τιμής πωλήσεως των προϊόντων που αφορά η σύμβαση και τα οποία πωλούνται από την Curtis Balkan.

16 Σύμφωνα με τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών, η Curtis USA αναλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την επιχειρησιακή δραστηριότητα της Curtis Balkan, ήτοι τη διαχείριση, συμπεριλαμβανομένης της εμπορικής προωθήσεως, τη διαφήμιση, την κατάρτιση προϋπολογισμών, τις οικονομικές εκθέσεις, τα συστήματα πληροφορικής, καθώς και το ανθρώπινο δυναμικό, έναντι συμφωνηθείσας μηνιαίας αμοιβής.

17 Κατά τη διάρκεια ελέγχου που αφορούσε τις τελωνειακές διασαφήσεις που υπέβαλε η Curtis Balkan σχετικά με την εισαγωγή εμπορευμάτων από τρίτες χώρες κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2012 έως 31 Μαΐου 2015, οι βουλγαρικές τελωνειακές αρχές διαπίστωσαν ότι τα εισαχθέντα εμπορεύματα, «εξαρτήματα και στοιχεία», χρησιμοποιούνταν από την Curtis Balkan για την κατασκευή προϊόντων για τα οποία η εταιρία αυτή κατέβαλε royalties στην Curtis USA, σε εκτέλεση της συμβάσεως της 1ης Φεβρουαρίου 1996. Διαπιστώθηκε επίσης ότι η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων δεν περιελάμβανε τα royalties αυτά.

18 Στο πλαίσιο αυτό, δόθηκαν εξηγήσεις τόσο από την Curtis USA όσο και από την Curtis Balkan, από τις οποίες προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι η Curtis USA ελέγχει ολόκληρη την αλυσίδα παραγωγής, από τη διαπραγμάτευση και την κεντρική αγορά των αναγκαίων για την παραγωγή κατασκευαστικών στοιχείων μέχρι την πώληση των τελικών προϊόντων. Τα κατασκευαστικά στοιχεία που ενσωματώνονται στα προϊόντα κατασκευάζονται σύμφωνα με προδιαγραφές που επιβάλλει η Curtis USA και έχουν σχεδιασθεί ειδικά για τα προϊόντα αυτά. Επιπλέον, η επιλογή άλλου προμηθευτή πρέπει να εγκριθεί από την Curtis USA. Ωστόσο, για κάθε παραγγελία αξίας που δεν υπερβαίνει τα 100 000 δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών (USD) (περίπου 85 000 ευρώ), η κοινοποίηση στην Curtis USA ή η έγκρισή της δεν είναι αναγκαία.

19 Με απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, ο διευθυντής του τελωνείου του αερολιμένα της Σόφιας προέβη σε επανεξέταση της δηλωθείσας δασμολογητέας αξίας για όλες τις εξετασθείσες τελωνειακές διασαφήσεις, συμπεριλαμβανομένων των royalties που θεωρούσε ότι οφείλονταν δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του τελωνειακού κώδικα και του άρθρου 157 του κανονισμού 2454/93, σε συνδυασμό με το άρθρο 158, παράγραφοι 1 και 3, και το άρθρο 160 του κανονισμού αυτού.

20 Η Curtis Balkan προσέβαλε την απόφαση αυτή με διοικητική προσφυγή. Προς στήριξη της προσφυγής της, η εταιρία αυτή προσκόμισε επιστολές προμηθευτών προκειμένου να αποδείξει ότι οι τιμές των εμπορευμάτων που είχε παραγγείλει η Curtis Balkan από τους προμηθευτές αυτούς δεν εξαρτώνταν από τα royalties που κατέβαλλε στην Curtis USA και ότι η τελευταία δεν ήταν σε θέση να κατευθύνει ή να περιορίσει τις δραστηριότητες των εν λόγω προμηθευτών.

21 Με απόφαση της 21ης Ιουνίου 2016, η αρμόδια τελωνειακή αρχή απέρριψε τη διοικητική προσφυγή της Curtis Balkan.

22 Η Curtis Balkan προσέβαλε την απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, όπως αυτή επιβεβαιώθηκε με την απόφαση της 21ης Ιουνίου 2016, ενώπιον του Administrativen sad – Sofia grad (διοικητικού πρωτοδικείου Σόφιας, Βουλγαρία). Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, διατάχθηκε πραγματογνωμοσύνη κατόπιν αιτήματος της ως άνω εταιρίας, από την οποία προκύπτει ότι η αξία των επίμαχων στην κύρια δίκη τελωνειακών διασαφήσεων δεν υπερέβαινε το κατώτατο όριο των 100 000 USD, εντός του οποίου η εν λόγω εταιρία απολαύει επιχειρησιακής ανεξαρτησίας κατά την παραγγελία εμπορευμάτων.

23 Με απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 2018, το Administrativen sad –Sofia grad (διοικητικό πρωτοδικείο Σόφιας) ακύρωσε την απόφαση της 28ης Απριλίου 2016, όπως αυτή επιβεβαιώθηκε με την απόφαση της 21ης Ιουνίου 2016, για τον λόγο ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 157, παράγραφος 2, του κανονισμού 2454/93 προκειμένου να αυξηθεί η συμβατική αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων κατά το ποσό της αξίας των καταβληθέντων royalties.

24 Συγκεκριμένα, όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση της διατάξεως αυτής, κατά την οποία η καταβολή των royalties πρέπει να σχετίζεται με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα, το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη εμπορεύματα δεν ενέπιπταν στη σύμβαση για το δικαίωμα χρήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Ειδικότερα, δεν αποδείχθηκε ότι στα εμπορεύματα αυτά είχαν ενσωματωθεί αναπόσπαστα ειδικές διαδικασίες κατασκευής ή τεχνογνωσία των οποίων τα δικαιώματα κατέχει η Curtis USA.

25 Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, κατά την οποία η καταβολή royalties πρέπει να αποτελεί όρο για την πώληση των εισαγομένων εμπορευμάτων, επίσης δεν αποδείχθηκε, κατά το εν λόγω δικαστήριο, ότι οι προμηθευτές είχαν απαιτήσει από την Curtis Balkan να καταβάλλει royalties στην Curtis USA. Ειδικότερα, δεν αποδείχθηκε ότι μεταξύ της Curtis USA και των προμηθευτών υφίσταται οποιοσδήποτε σύνδεσμος που να επιτρέπει να υποτεθεί ότι η Curtis USA ασκεί έμμεσο έλεγχο επί των προμηθευτών αυτών. Επιπλέον, οι προμηθευτές αυτοί αρνούνται κατηγορηματικώς την ύπαρξη ενός τέτοιου συνδέσμου.

26 Ο διευθυντής του τελωνείου του αερολιμένα της Σόφιας άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Administrativen – sad Sofia grad (διοικητικού πρωτοδικείου Σόφιας) ενώπιον του Varhoven administrativen sad (Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου, Βουλγαρία).

27 Ο διευθυντής των τελωνείων του αερολιμένα της Σόφιας υποστηρίζει ότι υπάρχει σύνδεσμος μεταξύ των royalties και των υπό εκτίμηση εμπορευμάτων, στο μέτρο που αυτά τα τελευταία αποτελούν κατασκευαστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή προϊόντων καλυπτόμενων από άδεια και στο μέτρο που τα κατασκευαστικά αυτά στοιχεία υπόκεινται σε πιστοποίηση σε σχέση με τις ποιοτικές προδιαγραφές των τελικών προϊόντων. Εξάλλου, τα royalties συνιστούν όρο για την πώληση των εισαγομένων εμπορευμάτων καθόσον, κατά την επιλογή των προμηθευτών, λαμβάνονται υπόψη οι τεχνικές απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν τα εισαγόμενα εμπορεύματα, δεδομένου ότι οι απαιτήσεις αυτές επιβάλλονται από τα τμήματα μηχανικής του κέντρου σχεδιασμού της Curtis USA.

28 Όσον αφορά το γεγονός ότι τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα είχαν αγορασθεί από προμηθευτές διαφορετικούς από την εταιρία στην οποία καταβάλλονταν τα royalties, ο διευθυντής των τελωνείων του αερολιμένα της Σόφιας θεωρεί ότι το άρθρο 160 του κανονισμού 2454/93, το οποίο αφορά μια τέτοια περίπτωση, έχει εφαρμογή, εφόσον η Curtis USA ασκεί έμμεσο έλεγχο επί των κατασκευαστών. Συγκεκριμένα, ο χορηγήσας την άδεια επιλέγει τους κατασκευαστές και τους επιβάλλει προδιαγραφές, οπότε ασκεί πραγματικό έλεγχο, άμεσο ή έμμεσο, επί της διαδικασίας κατασκευής.

29 Επιπλέον, στο μέτρο που τα εισαγόμενα εμπορεύματα αποτελούν απλώς μέρη που χρησιμοποιούνται στη σύνθεση τελικών προϊόντων και στο μέτρο που τα royalties αφορούν, εν μέρει, τα εισαγόμενα εμπορεύματα και, εν μέρει, άλλα κατασκευαστικά στοιχεία που προστίθενται στα εμπορεύματα μετά την εισαγωγή τους, καθώς και δραστηριότητες και υπηρεσίες μεταγενέστερες της εισαγωγής, ο διευθυντής των τελωνείων του αερολιμένα της Σόφιας παρατηρεί ότι έγινε αναλογική κατανομή των royalties, σύμφωνα με το άρθρο 158, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού 2454/93.

30 Η Curtis Balkan αμφισβητεί την άποψη του διευθυντή των τελωνείων του αερολιμένα της Σόφιας.

31 Το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει κρίνει, σε υποθέσεις παρεμφερείς με αυτή της κύριας δίκης, οι οποίες αφορούσαν τους ίδιους διαδίκους, ότι οι τελωνειακές αρχές είχαν ορθώς προβεί στην προσαρμογή, και τούτο επί τη βάσει του άρθρου 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93. Ειδικότερα, έχει κρίνει ότι, στην περίπτωση την οποία αφορά η διάταξη αυτή, δεν πρέπει να εξετάζονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 157, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού και ότι το άρθρο 160 του εν λόγω κανονισμού επίσης δεν ασκεί επιρροή.

32 Εντούτοις, διατηρώντας αμφιβολίες ως προς την ορθή ερμηνεία του κανονισμού 2454/93, το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93 την έννοια ότι παρέχει αυτοτελή βάση για την προσαρμογή της δασμολογητέας αξίας διά της προσθέσεως των royalties ή δικαιωμάτων αδείας στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή για τα εισαγόμενα εμπορεύματα, ανεξάρτητα από τον κανόνα του άρθρου 157 του κανονισμού 2454/93;

2) Έχει το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93 την έννοια ότι προβλέπει ως προς την προσαρμογή της δασμολογητέας αξίας δύο εναλλακτικές περιπτώσεις: αφενός, εκείνη στην οποία τα royalties ή δικαιώματα αδείας όπως τα επίμαχα αφορούν εν μέρει τα εισαγόμενα εμπορεύματα και εν μέρει άλλα συστατικά ή μέρη που προστίθενται στα προϊόντα μετά την εισαγωγή και, αφετέρου, εκείνη στην οποία τα royalties ή δικαιώματα αδείας αφορούν δραστηριότητες ή υπηρεσίες μετά την εισαγωγή;

3) Έχει το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93 την έννοια ότι προβλέπει ως προς την προσαρμογή της δασμολογητέας αξίας τρεις περιπτώσεις: πρώτον, εκείνη στην οποία τα royalties ή δικαιώματα αδείας αφορούν εν μέρει τα εισαγόμενα εμπορεύματα και εν μέρει άλλα συστατικά ή μέρη που προστίθενται στα προϊόντα μετά την εισαγωγή· δεύτερον, εκείνη στην οποία τα royalties ή δικαιώματα αδείας αφορούν εν μέρει τα εισαγόμενα εμπορεύματα και εν μέρει δραστηριότητες ή υπηρεσίες μετά την εισαγωγή· και τρίτον, εκείνη στην οποία τα royalties ή δικαιώματα αδείας αφορούν εν μέρει τα εισαγόμενα εμπορεύματα και εν μέρει άλλα μέρη που προστίθενται στα προϊόντα μετά την εισαγωγή, ή δραστηριότητες ή υπηρεσίες μετά την εισαγωγή;

4) Έχει το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93 την έννοια ότι επιτρέπει πάντοτε την προσαρμογή της δασμολογητέας αξίας, όταν διαπιστώνεται ότι τα καταβληθέντα royalties ή δικαιώματα αδείας αφορούν δραστηριότητες ή υπηρεσίες μετά την εισαγωγή των υπό εκτίμηση εμπορευμάτων, οι οποίες είναι εν προκειμένω οι παρασχεθείσες στη βουλγαρική εταιρία από την αμερικάνικη εταιρία (εταιρίες συνδεόμενες μεταξύ τους όσον αφορά την παραγωγή και τη διαχείριση), ανεξάρτητα από το εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την προσαρμογή που θέτει το άρθρο 157 του κανονισμού 2454/93;

5) Έχει το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93 την έννοια ότι αποτελεί ειδική περίπτωση προσαρμογής της δασμολογητέας αξίας σύμφωνα με τη ρύθμιση και υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 157 του κανονισμού 2454/93, με μόνη ιδιαιτερότητα το γεγονός ότι τα royalties ή δικαιώματα αδείας αφορούν μόνον εν μέρει τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα, με συνέπεια ότι πρέπει να κατανέμονται κατάλληλα;

6) Έχει το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93 την έννοια ότι εφαρμόζεται ακόμη και όταν ο αγοραστής καταβάλλει αμοιβή ή royalties ή δικαιώματα αδείας σε τρίτο;

7) Εάν δοθεί καταφατική απάντηση στα προηγούμενα δύο ερωτήματα, πρέπει το δικαστήριο να εξετάσει, για την κατάλληλη κατανομή των royalties ή δικαιωμάτων αδείας σύμφωνα με το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93, αν συντρέχουν αμφότερες οι προϋποθέσεις του άρθρου 157, παράγραφος 2, ότι δηλαδή τα royalties ή δικαιώματα αδείας αφορούν, έστω και μόνον εν μέρει, τα εισαγόμενα εμπορεύματα και αποτελούν όρο για την πώληση των εμπορευμάτων αυτών και, σε καταφατική περίπτωση, πρέπει να ληφθεί υπόψη, στο πλαίσιο της εξετάσεως αυτής, η ρύθμιση του άρθρου 160 κατά την οποία οι προϋποθέσεις του άρθρου 157, παράγραφος 2, πληρούνται όταν ο πωλητής ή πρόσωπο σχετιζόμενο με αυτόν απαιτεί από τον αγοραστή να προβεί στην καταβολή αυτή;

8) Εφαρμόζεται το άρθρο 160 του κανονισμού 2454/93 στη βασική ρύθμιση του άρθρου 157 του κανονισμού 2454/93, μόνον όταν τα royalties ή δικαιώματα αδείας πρέπει να καταβληθούν σε τρίτο και αφορούν εξ ολοκλήρου τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα ή και στις περιπτώσεις στις οποίες τα royalties ή δικαιώματα αδείας αφορούν μόνον εν μέρει τα εισαγόμενα εμπορεύματα;

9) Έχει το άρθρο 160 του κανονισμού 2454/93 την έννοια ότι με τον όρο "σχέση" μεταξύ του χορηγήσαντος την άδεια και του πωλητή νοούνται οι περιπτώσεις στις οποίες ο χορηγήσας την άδεια συνδέεται με τον αγοραστή διότι ασκεί άμεση εποπτεία στον αγοραστή η οποία βαίνει πέραν του ελέγχου της ποιότητας, ή μήπως έχει το άρθρο αυτό την έννοια ότι η ως άνω περιγραφόμενη σχέση μεταξύ του χορηγήσαντος την άδεια και του αγοραστή δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι υφίσταται (έμμεση) σχέση μεταξύ του χορηγήσαντος την άδεια και του πωλητή, ειδικά όταν ο τελευταίος αμφισβητεί ότι οι τιμές για τις παραγγελίες του αγοραστή που αφορούν τα εισαγόμενα εμπορεύματα εξαρτώνταν από την καταβολή των royalties ή δικαιωμάτων αδείας και αμφισβητεί, επίσης, ότι ο χορηγήσας την άδεια είναι σε θέση να κατευθύνει επιχειρηματικά ή να περιορίσει τη δραστηριότητά του;

10) Έχει το άρθρο 160 του κανονισμού 2454/93 την έννοια ότι επιτρέπει την προσαρμογή της δασμολογητέας αξίας μόνον όταν πληρούνται αμφότερες οι προβλεπόμενες στο άρθρο 157 του κανονισμού 2454/93 προϋποθέσεις, δηλαδή όταν το royalty ή το δικαίωμα αδείας που καταβάλλεται σε τρίτον έχει σχέση με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα και αποτελεί όρο για την πώληση των εμπορευμάτων αυτών και επιπλέον πληρούται η προϋπόθεση ότι ο πωλητής ή πρόσωπο σχετιζόμενο με αυτόν απαιτεί από τον αγοραστή να προβεί στην καταβολή των royalties ή δικαιωμάτων αδείας;

11) Πρέπει να θεωρείται ότι πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 157, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 2454/93 ότι το royalty ή το δικαίωμα αδείας πρέπει να έχει σχέση με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα, όταν υπάρχει έμμεση σχέση μεταξύ του royalty ή του δικαιώματος αδείας και των εισαγόμενων εμπορευμάτων, όπως εν προκειμένω, καθόσον τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα αποτελούν συστατικά του τελικού προϊόντος για το οποίο έχει χορηγηθεί η άδεια;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

33 Με τα ένδεκα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 157, παράγραφος 2, το άρθρο 158, παράγραφος 3, και το άρθρο 160 του κανονισμού 2454/93 έχουν την έννοια ότι ένα αναλογικό μέρος του ποσού των royalties που καταβάλλει μια εταιρία στη μητρική της εταιρία ως αντιπαροχή για την παροχή τεχνογνωσίας με σκοπό την κατασκευή τελικών προϊόντων πρέπει να προστίθεται στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εισαγόμενα εμπορεύματα τιμή, στην περίπτωση κατά την οποία τα εμπορεύματα αυτά προορίζονται να χρησιμοποιηθούν, μαζί με άλλα μέρη, στη σύνθεση των εν λόγω τελικών προϊόντων και αγοράζονται, εκ μέρους της πρώτης εταιρίας, από πωλητές διαφορετικούς από τη μητρική εταιρία.

34 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σκοπός των κανόνων του δικαίου της Ένωσης που διέπουν τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας είναι να θεσπιστεί ένα δίκαιο, ομοιόμορφο και ουδέτερο σύστημα, το οποίο να αποκλείει τη χρησιμοποίηση αυθαίρετων ή πλασματικών δασμολογικών αξιών. Συνεπώς, η δασμολογητέα αξία πρέπει να αντανακλά την πραγματική οικονομική αξία των εισαγόμενων εμπορευμάτων και, ως εκ τούτου, να λαμβάνει υπόψη όσα στοιχεία των εμπορευμάτων αυτών έχουν οικονομική αξία (απόφαση της 20ής Ιουνίου 2019, Oribalt Rīga, C-1/18, EU:C:2019:519, σκέψη 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

35 Κατά το άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα, η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων είναι κατ' αρχήν η συναλλακτική αξία, ήτοι η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εμπορεύματα τιμή, όταν πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό την επιφύλαξη πάντως τυχόν προσαρμογής που πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 32 του κώδικα αυτού (πρβλ. απόφαση της 9ης Μαρτίου 2017, GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

36 Μεταξύ των στοιχείων που πρέπει να προστίθενται στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εισαγόμενα εμπορεύματα τιμή, προκειμένου να καθοριστεί η δασμολογητέα αξία, το άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ', αναφέρει τα πάσης φύσεως δικαιώματα από παραχώρηση άδειας εκμεταλλεύσεως σχετικά με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα, τα οποία υποχρεούται να καταβάλει ο αγοραστής, είτε άμεσα είτε έμμεσα, στο μέτρο που τα δικαιώματα αυτά δεν έχουν περιληφθεί στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή.

37 Εξάλλου, κατά το άρθρο 157, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93, η έννοια των «royalties και δικαιωμάτων αδείας», του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του τελωνειακού κώδικα, παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στην πληρωμή για τη χρήση δικαιωμάτων που αφορούν την κατασκευή του εισαγόμενου εμπορεύματος, την πώληση προς εξαγωγή του εμπορεύματος αυτού ή τη χρησιμοποίηση ή τη μεταπώλησή του.

38 Το δε άρθρο 157, παράγραφος 2, του κανονισμού 2454/93 διευκρινίζει ότι, όταν η δασμολογητέα αξία του εισαγόμενου εμπορεύματος καθορίζεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα, τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας προστίθενται στην τιμή που πληρώνεται ή πρέπει να πληρωθεί μόνον όταν η πληρωμή αυτή, αφενός, έχει σχέση με τα εμπορεύματα των οποίων εκτιμάται η αξία και, αφετέρου, αποτελεί όρο για την πώληση των εμπορευμάτων αυτών.

39 Κατά συνέπεια, η προσαρμογή που προβλέπεται στο άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του τελωνειακού κώδικα έχει εφαρμογή όταν συντρέχουν σωρευτικά τρεις προϋποθέσεις, ήτοι, πρώτον, όταν τα royalties ή δικαιώματα δεν είχαν συμπεριληφθεί στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή, δεύτερον, όταν αφορούν τα προς εκτίμηση εμπορεύματα και, τρίτον, όταν η υποχρέωση του αγοραστή να καταβάλει τα εν λόγω royalties ή δικαιώματα αποτελεί όρο για την πώληση των υπό εκτίμηση εμπορευμάτων (απόφαση της 9ης Μαρτίου 2017, GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195, σκέψη 35).

40 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη royalties καταβάλλονταν από την Curtis Balkan στη μητρική της εταιρία Curtis USA, ως αντιπαροχή για την εκ μέρους της τελευταίας παροχή τεχνογνωσίας με σκοπό την κατασκευή των προϊόντων στα οποία ενσωματώνονταν τα εισαγόμενα εμπορεύματα. Επομένως, τα royalties αυτά πρέπει να θεωρηθούν ως πληρωμή για τη χρήση δικαιωμάτων σχετικών με τη χρησιμοποίηση των εισαγόμενων εμπορευμάτων, κατά την έννοια του άρθρου 157, παράγραφος 1, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 2454/93, και, κατά συνέπεια, ως εμπίπτοντα στην έννοια των «πάσης φύσεως δικαιωμάτων από παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης» του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του τελωνειακού κώδικα.

41 Εξάλλου, εφόσον δεν αμφισβητείται ότι η Curtis Balkan δεν περιέλαβε τα εν λόγω royalties στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα επίμαχα στην κύρια δίκη εισαγόμενα εμπορεύματα τιμή, πληρούται η πρώτη απαιτούμενη προϋπόθεση για την προσαρμογή της δασμολογητέας αξίας, η οποία μνημονεύεται στη σκέψη 39 της παρούσας αποφάσεως.

42 Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, κατά την οποία τα royalties πρέπει να είναι σχετικά με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα, κατά την έννοια του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του τελωνειακού κώδικα, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 158, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93, όταν το εισαγόμενο εμπόρευμα αποτελεί απλώς μέρος των εμπορευμάτων που κατασκευάζονται στην Ένωση, μπορεί να πραγματοποιηθεί προσαρμογή της πράγματι καταβληθείσας ή καταβλητέας για το εισαγόμενο εμπόρευμα τιμής μόνον εφόσον τα δικαιώματα έχουν σχέση με το εμπόρευμα αυτό.

43 Επιπλέον, κατά το άρθρο 161, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού, όταν ο τρόπος υπολογισμού του ποσού του royalty ή του δικαιώματος αδείας στηρίζεται στην τιμή του εισαγόμενου εμπορεύματος, θεωρείται, εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο, ότι η καταβολή του εν λόγω royalty ή δικαιώματος αδείας έχει σχέση με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα. Αντιθέτως, κατά το άρθρο 161, δεύτερο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού, όταν το ποσό του royalty ή του δικαιώματος αδείας υπολογίζεται ανεξάρτητα από την τιμή του εισαγόμενου εμπορεύματος, η καταβολή του εν λόγω royalty ή δικαιώματος αδείας μπορεί να έχει σχέση με τα εμπορεύματα των οποίων εκτιμάται η αξία.

44 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι τα συμπεράσματα της επιτροπής τελωνειακού κώδικα, μολονότι δεν έχουν νομικώς δεσμευτική ισχύ, αποτελούν σημαντικά μέσα για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής του τελωνειακού κώδικα από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών και είναι δυνατό για τον λόγο αυτόν να θεωρηθούν ως αξιόπιστα μέσα για την ερμηνεία του κώδικα αυτού (απόφαση της 9ης Μαρτίου 2017, GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195, σκέψη 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

45 Συναφώς, από το σημείο 8 του σχολίου 3 (τμήμα δασμολογητέας αξίας) σχετικά με τις επιπτώσεις των royalties ή των δικαιωμάτων αδείας επί της δασμολογητέας αξίας, την οποία καθόρισε η επιτροπή τελωνειακού κώδικα, προκύπτει ότι οι επιπτώσεις της καταβολής των royalties ή των δικαιωμάτων

αδείας επί της δασμολογητέας αξίας πρέπει να εξετάζονται όχι μόνον όταν τα εισαγόμενα εμπορεύματα αποτελούν τα ίδια το αντικείμενο της συμφωνίας για χορήγηση αδείας, αλλά και όταν τα εισαγόμενα εμπορεύματα αποτελούν στοιχεία του προϊόντος που καλύπτεται από την άδεια.

46 Εξάλλου, κατά το σημείο 9 του σχολίου αυτού, όταν η τεχνογνωσία που παρέχεται βάσει συμφωνίας για τη χορήγηση αδείας εφαρμόζεται στα εισαγόμενα εμπορεύματα, κάθε σχετική πληρωμή royalties ή δικαιωμάτων αδείας πρέπει να θεωρείται ότι συμπεριλαμβάνεται στη δασμολογητέα αξία. Αντιθέτως, η καταβολή των royalties και των δικαιωμάτων αδείας για την παροχή υπηρεσιών όπως η κατάρτιση του προσωπικού του δικαιούχου της αδείας όσον αφορά την κατασκευή του προϊόντος που αποτελεί το αντικείμενο αδείας ή η τεχνική βοήθεια σε τομείς όπως η διαχείριση, η διοίκηση, η εμπορία ή η λογιστική, δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στη δασμολογητέα αξία.

47 Τέλος, το σημείο 11 του εν λόγω σχολίου προβλέπει ότι, για να διαπιστωθεί το κατά πόσον τα royalties σχετίζονται με τα προς εκτίμηση εμπορεύματα, το βασικό ζήτημα δεν είναι ο τρόπος υπολογισμού των royalties αυτών, αλλά ο λόγος για τον οποίον καταβάλλονται, δηλαδή τι πραγματικά λαμβάνει ο δικαιούχος της αδείας ως αντιπαροχή για το καταβληθέν ποσό. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση εισαγωγής στοιχείου του προϊόντος που αποτελεί το αντικείμενο της αδείας, η πληρωμή των royalties που βασίζεται στη ρευστοποίηση κατά την πώληση του προϊόντος αυτού μπορεί να σχετίζεται πλήρως, εν μέρει ή καθόλου με τα εισαγόμενα εμπορεύματα.

48 Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι ο τρόπος υπολογισμού του ποσού του royalty ή του δικαιώματος αδείας δεν στηρίζεται στην τιμή του εισαγομένου εμπορεύματος, αλλά στην τιμή του τελικού προϊόντος στο οποίο ενσωματώνεται το εμπόρευμα αυτό δεν αποκλείει τη δυνατότητα να θεωρηθεί ότι το εν λόγω royalty ή δικαίωμα αδείας συνδέονται με το εν λόγω εμπόρευμα.

49 Αντιθέτως, από το γεγονός και μόνον ότι ένα εμπόρευμα ενσωματώνεται σε τελικό προϊόν δεν μπορεί να συναχθεί ότι τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας που καταβάλλονται ως αντιπαροχή, βάσει συμβάσεως παραχωρήσεως αδείας, για την παροχή τεχνογνωσίας με σκοπό την κατασκευή του τελικού αυτού προϊόντος είναι σχετικά με το εν λόγω εμπόρευμα. Συναφώς, απαιτείται η ύπαρξη αρκούντως στενού συνδέσμου μεταξύ των εν λόγω royalties ή δικαιωμάτων αδείας, αφενός, και του οικείου εμπορεύματος, αφετέρου.

50 Τέτοιος σύνδεσμος υφίσταται όταν η τεχνογνωσία που παρέχεται δυνάμει της συμβάσεως παραχωρήσεως αδείας χρήσεως είναι αναγκαία για την κατασκευή του εισαγομένου εμπορεύματος. Ένδειξη περί αυτού αποτελεί το γεγονός ότι το εν λόγω εμπόρευμα έχει σχεδιασθεί ειδικά για να ενσωματωθεί στο προϊόν που καλύπτεται από την άδεια, χωρίς να προβλέπεται άλλη εύλογη χρήση. Αντιθέτως, το γεγονός ότι η τεχνογνωσία είναι αναγκαία μόνο για την ολοκλήρωση των καλυπτόμενων από άδεια προϊόντων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται αρκούντως στενός σύνδεσμος.

51 Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο να εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί, να εξακριβώσει την ύπαρξη αρκούντως στενού συνδέσμου μεταξύ της παρεχόμενης τεχνογνωσίας δυνάμει της συμβάσεως παραχωρήσεως αδείας χρήσεως που συνήφθη μεταξύ της Curtis Balkan και της Curtis USA και των εισαγομένων εμπορευμάτων και να καθορίσει ως εκ τούτου αν μπορεί να γίνει δεκτό ότι τα royalties που κατέβαλε η Curtis Balkan στη Curtis USA είναι σχετικά με τα εμπορεύματα αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του τελωνειακού κώδικα. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία, ιδίως οι νομικές και πραγματικές σχέσεις μεταξύ των εμπλεκομένων προσώπων.

52 Πρέπει να προστεθεί ότι τα royalties μπορούν να είναι σχετικά με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα, κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, έστω και αν τα royalties αυτά αφορούν μόνον εν μέρει τα εν λόγω εμπορεύματα (πρβλ. απόφαση της 9ης Μαρτίου 2017, GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195, σκέψη 53 και διατακτικό). Εντούτοις, όπως προκύπτει από το άρθρο 32,

παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, κάθε στοιχείο που πρέπει να προστεθεί στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή πρέπει να στηρίζεται αποκλειστικά σε αντικειμενικά και μετρήσιμα στοιχεία.

53 Όσον αφορά τα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη διάταξη αυτή, αν τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας αφορούν, εν μέρει, τα εισαγόμενα προϊόντα και, εν μέρει, άλλα συστατικά ή μέρη που προστίθενται στα προϊόντα μετά την εισαγωγή τους, ή δραστηριότητες ή υπηρεσίες μετά την εισαγωγή, γίνεται κατάλληλη κατανομή μόνο με βάση αντικειμενικά και μετρήσιμα στοιχεία, σύμφωνα με την ερμηνευτική σημείωση που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 23 και αφορά το άρθρο 32, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα.

54 Πρώτον, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ανεξάρτητη νομική βάση για την προσαρμογή της δασμολογητέας αξίας διά της προσθήκης royalties ή δικαιωμάτων αδείας στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εισαγόμενα εμπορεύματα τιμή.

55 Πράγματι, κατά το άρθρο 32, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα, για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας, κανένα στοιχείο δεν προστίθεται στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή, με εξαίρεση τα στοιχεία που προβλέπει το άρθρο αυτό.

56 Ως εκ τούτου, όσον αφορά τα royalties και τα δικαιώματα αδείας, το άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του τελωνειακού κώδικα, του οποίου οι προϋποθέσεις εφαρμογής διευκρινίζονται στα άρθρα 157 έως 162 του κανονισμού 2454/93, συνιστά τη μόνη νομική βάση για την προσαρμογή της δασμολογητέας αξίας διά της προσθήκης των royalties ή των δικαιωμάτων αδείας.

57 Ορίζοντας ότι, αν τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας αφορούν εν μέρει τα εισαγόμενα προϊόντα, γίνεται κατάλληλη κατανομή μόνο με βάση αντικειμενικά και μετρήσιμα στοιχεία, το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93, του κανονισμού απλώς διευκρινίζει μια απαίτηση που απορρέει από το άρθρο 32, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα.

58 Δεύτερον, το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93 έχει την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται μόνον όταν τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας αφορούν εν μέρει τα εισαγόμενα εμπορεύματα και εν μέρει άλλα συστατικά ή μέρη που προστίθενται στα προϊόντα μετά την εισαγωγή τους και όταν τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας αφορούν εν μέρει τα εισαγόμενα εμπορεύματα και εν μέρει παροχές ή υπηρεσίες μετά την εισαγωγή, αλλά και όταν τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας αφορούν εν μέρει τα εισαγόμενα εμπορεύματα και εν μέρει άλλα συστατικά ή μέρη που προστίθενται στα εμπορεύματα μετά την εισαγωγή τους καθώς και παροχές ή υπηρεσίες μετά την εισαγωγή.

59 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 57 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93 διευκρινίζει ότι, όταν τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας αφορούν εν μέρει μόνον τα εισαγόμενα εμπορεύματα, γίνεται κατάλληλη κατανομή μόνο με βάση αντικειμενικά και μετρήσιμα στοιχεία.

60 Τυχόν ερμηνεία της διατάξεως αυτής κατά την οποία η διάταξη δεν θα μπορούσε να εφαρμοσθεί στην τρίτη περίπτωση που μνημονεύεται στη σκέψη 58 της παρούσας αποφάσεως, θα είχε ως αποτέλεσμα ότι, όταν τα royalties ή τα δικαιώματα αδείας αφορούν εν μέρει, τα εισαγόμενα εμπορεύματα και εν μέρει άλλα συστατικά ή μέρη που προστίθενται στα εμπορεύματα μετά την εισαγωγή τους ή ακόμη παροχές ή υπηρεσίες μετά την εισαγωγή, θα μπορούσε να γίνει κατάλληλη κατανομή χωρίς αντικειμενικά και μετρήσιμα στοιχεία, πράγμα το οποίο θα ήταν αντίθετο προς την απαίτηση του άρθρου 32, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, η οποία υπενθυμίζεται στη σκέψη 52 της παρούσας αποφάσεως και κατά την οποία κάθε στοιχείο που προστίθεται στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά σε αντικειμενικά και μετρήσιμα δεδομένα.

61 Τρίτον, όσον αφορά το ζήτημα αν το άρθρο 158, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93 έχει εφαρμογή και στην περίπτωση που ο αγοραστής καταβάλλει royalties ή δικαιώματα αδείας σε τρίτον, διαφορετικό από τον πωλητή, αρκεί να επισημανθεί ότι η διάταξη αυτή αναφέρεται απλώς στην καταβολή «royalties ή […] δικαιωμάτ[ων] αδείας», χωρίς να διευκρινίζει σε ποιον πρέπει να καταβληθούν τα δικαιώματα αυτά.

62 Όσον αφορά την τρίτη προϋπόθεση που αναφέρθηκε στη σκέψη 39 της παρούσας αποφάσεως κατά την οποία η καταβολή του royalty ή του δικαιώματος αδείας πρέπει να αποτελεί όρο για την πώληση των υπό εκτίμηση εμπορευμάτων, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η απαίτηση αυτή πληρούται όταν, στο πλαίσιο των συμβατικών σχέσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ του πωλητή, ή προσώπου που συνδέεται με αυτόν, και του αγοραστή, η καταβολή του royalty ή του δικαιώματος αδείας έχει τέτοια σημασία για τον πωλητή ώστε, σε περίπτωση μη καταβολής του, ο πωλητής δεν θα προέβαινε στην πώληση αυτή (πρβλ. απόφαση της 9ης Μαρτίου 2017, GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195, σκέψη 60).

63 Εν προκειμένω, η εταιρία στην οποία η Curtis Balkan κατέβαλλε royalties, ήτοι η Curtis USA, ήταν a priori διαφορετική από εκείνες από τις οποίες αγόραζε τα επίμαχα στην κύρια δίκη εμπορεύματα.

64 Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 160 του κανονισμού 2454/93 προβλέπει ότι, όταν ο αγοραστής καταβάλλει royalties ή δικαιώματα αδείας σε τρίτον, οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 157, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού θεωρούνται ότι πληρούνται μόνον όταν ο πωλητής ή πρόσωπο που συνδέεται με αυτόν απαιτεί από τον αγοραστή να προβεί στην καταβολή αυτή.

65 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το άρθρο 160 του κανονισμού 2454/93 μπορεί να εφαρμοσθεί σε περίπτωση κατά την οποία ο «τρίτος» στον οποίο πρέπει να καταβληθεί το royalty ή το δικαίωμα αδείας και το «πρόσωπο που συνδέεται» με τον πωλητή είναι ένα και το αυτό πρόσωπο (πρβλ. απόφαση της 9ης Μαρτίου 2017, GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195, σκέψεις 63 έως 66).

66 Το Δικαστήριο έχει επίσης κρίνει ότι, προκειμένου να κριθεί αν η καταβολή royalty ή δικαιώματος αδείας συνιστά όρο της πωλήσεως των υπό εκτίμηση εμπορευμάτων, κατά την έννοια του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του τελωνειακού κώδικα, στην περίπτωση κατά την οποία ο πωλητής των υπό εκτίμηση εμπορευμάτων είναι διαφορετικό πρόσωπο από τον χορηγήσαντα την άδεια, είναι σημαντικό να εξακριβωθεί, εν τέλει, το αν το συνδεόμενο με τον πωλητή πρόσωπο είναι σε θέση να διασφαλίζει ότι η εισαγωγή των εμπορευμάτων εξαρτάται από την καταβολή, υπέρ του ιδίου, των εν λόγω royalties ή δικαιωμάτων αδείας (πρβλ. απόφαση της 9ης Μαρτίου 2017, GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195, σκέψεις 67 και 68).

67 Κατά το άρθρο 143, παράγραφος 1, στοιχείο ε′, του κανονισμού 2454/93, πρόσωπα θεωρούνται ως συνδεόμενα αν το ένα ελέγχει το άλλο άμεσα ή έμμεσα. Η ερμηνευτική σημείωση σχετικά με τη δασμολογητέα αξία η οποία αφορά τη διάταξη αυτή περιλαμβάνεται στο παράρτημα 23 του κανονισμού αυτού και διευκρινίζει, συναφώς, ότι ένα πρόσωπο θεωρείται ότι ελέγχει ένα άλλο πρόσωπο όταν είναι, de jure ή de facto, σε θέση να ασκεί επί του άλλου τούτου προσώπου εξουσία καταναγκασμού ή κατευθύνσεως.

68 Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εξακριβώσει αν τούτο συνέβαινε όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ της Curtis USA και των πωλητών των επίμαχων στην κύρια δίκη εμπορευμάτων. Προς τούτο, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι παράμετροι που περιλαμβάνονται στο σχόλιο 11 (τομέας δασμολογητέας αξίας) σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του τελωνειακού κώδικα σε σχέση με τα royalties ή δικαιώματα αδείας που καταβάλλονται σε τρίτον σύμφωνα με το άρθρο 160 του κανονισμού 2454/93, το οποίο παρατίθεται στη σκέψη 13 της παρούσας αποφάσεως.

69 Όσον αφορά το γεγονός, στο οποίο αναφέρθηκε το αιτούν δικαστήριο, ότι, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των πωλητών, η τιμή των εισαγόμενων εμπορευμάτων δεν εξηρτάτο από την καταβολή των επίμαχων στην κύρια δίκη royalties και το γεγονός ότι δεν εναπέκειτο στον χορηγήσαντα την άδεια να κατευθύνει ή να περιορίζει τις δραστηριότητές τους σε επιχειρησιακό επίπεδο, δεν μπορούν, αφ' εαυτών, να αποκλείσουν το ενδεχόμενο η καταβολή των εν λόγω royalties να αποτελεί όρο για την πώληση, δεδομένου ότι το καθοριστικό ζήτημα είναι μόνον αν, λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων στοιχείων, ελλείψει της καταβολής αυτής, θα είχε συναφθεί η σύμβαση πωλήσεως υπό τη μορφή που επελέγη και, κατά συνέπεια, αν θα είχε πραγματοποιηθεί η παράδοση των εμπορευμάτων.

70 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 157, παράγραφος 2, το άρθρο 158, παράγραφος 3, και το άρθρο 160 του κανονισμού 2454/93, έχει την έννοια ότι ένα αναλογικό μέρος του ποσού των royalties που καταβάλλει μια εταιρία στη μητρική της εταιρία ως αντιπαροχή για την παροχή τεχνογνωσίας με σκοπό την κατασκευή τελικών προϊόντων πρέπει να προστίθεται στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εισαγόμενα εμπορεύματα τιμή, στην περίπτωση κατά την οποία τα εμπορεύματα αυτά προορίζονται να χρησιμοποιηθούν, μαζί με άλλα μέρη, στη σύνθεση των εν λόγω τελικών προϊόντων και αγοράζονται, εκ μέρους της πρώτης εταιρίας, από πωλητές διαφορετικούς από την μητρική εταιρία, εφόσον

– τα royalties δεν έχουν περιληφθεί στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εν λόγω εμπορεύματα τιμή·

– έχουν σχέση με τα εισαγόμενα εμπορεύματα, πράγμα που προϋποθέτει ότι υφίσταται αρκούντως στενός σύνδεσμος μεταξύ των royalties και των εμπορευμάτων αυτών·

– η καταβολή των royalties συνιστά όρο για την πώληση των εν λόγω εμπορευμάτων και, ως εκ τούτου, ελλείψει της καταβολής αυτής, δεν θα είχε συναφθεί η σύμβαση πωλήσεως των εισαγομένων εμπορευμάτων και, κατά συνέπεια, δεν θα είχε πραγματοποιηθεί η παράδοσή τους, και

– είναι δυνατή η κατάλληλη κατανομή των royalties βάσει αντικειμενικών και μετρήσιμων στοιχείων,

πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία, ιδίως τις νομικές και πραγματικές σχέσεις μεταξύ του αγοραστή, των αντίστοιχων πωλητών και του χορηγήσαντος την άδεια.

Επί των δικαστικών εξόδων

71 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 157, παράγραφος 2, το άρθρο 158, παράγραφος 3, και το άρθρο 160 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92, έχει την έννοια ότι ένα αναλογικό μέρος του ποσού των royalties που καταβάλλει μια εταιρία στη μητρική της εταιρία ως αντιπαροχή για την παροχή τεχνογνωσίας με σκοπό την κατασκευή τελικών προϊόντων πρέπει να προστίθεται στην

πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εισαγόμενα εμπορεύματα τιμή, στην περίπτωση κατά την οποία τα εμπορεύματα αυτά προορίζονται να χρησιμοποιηθούν, μαζί με άλλα μέρη, στη σύνθεση των εν λόγω τελικών προϊόντων και αγοράζονται, εκ μέρους της πρώτης εταιρίας, από πωλητές διαφορετικούς από την μητρική εταιρία, εφόσον

– **τα royalties δεν έχουν περιληφθεί στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εν λόγω εμπορεύματα τιμή·**

– **έχουν σχέση με τα εισαγόμενα εμπορεύματα, πράγμα που προϋποθέτει ότι υφίσταται αρκούντως στενός σύνδεσμος μεταξύ των royalties και των εμπορευμάτων αυτών·**

– **η καταβολή των royalties συνιστά όρο για την πώληση των εν λόγω εμπορευμάτων και, ως εκ τούτου, ελλείψει της καταβολής αυτής, δεν θα είχε συναφθεί η σύμβαση πωλήσεως των εισαγομένων εμπορευμάτων και, κατά συνέπεια, δεν θα είχε πραγματοποιηθεί η παράδοσή τους, και**

– **είναι δυνατή η κατάλληλη κατανομή των royalties βάσει αντικειμενικών και μετρήσιμων στοιχείων,**

πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία, ιδίως τις νομικές και πραγματικές σχέσεις μεταξύ του αγοραστή, των αντίστοιχων πωλητών και του χορηγήσαντος την άδεια.

(υπογραφές)